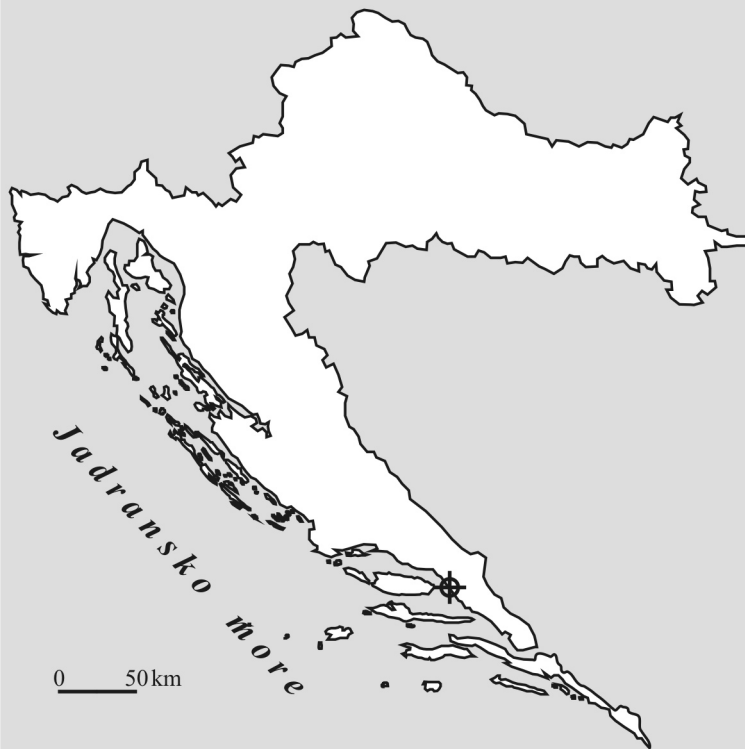

NOVA ISTRAŽIVANJA JAME BIOKOVKE U 2007. GODINI

PIŠE: Ivan Glavaš
Speleološka udruga "Spelunka"
Veprinac

Ulaz u jamu Biokovku

foto: Ivan Glavaš

PRIJE UVODA

Ovim člankom želim ukratko opisati događaje koji su obilježili naše aktivnosti u jami Biokovki u rujnu 2007. godine kao i ostale okolnosti koje se tiču te jame, a koje su nas dovele do toga da baš nju izaberemo za cilj naših istraživanja. Detaljniji članak može se očekivati nakon budućih istraživanja koja su u planu u bližoj budućnosti.

UVOD

Naša prva speleološka iskustva vezana uz Biokovo odnose se na istraživanje jame Amfore u rujnu 1999. godine. Sugestivni reljef terena, pejzaži općenito te neka saznanja o dotadašnjim speleološkim aktivnostima na tom području, u nekima od nas tada ostavljaju vrlo snažan dojam uz neizbježan komentar tipa "To je to!". Tako se u narednim godinama koristila svaka prilika za sudjelovanje u raznim istraživanjima tog područja (najčešće u sklopu biospeleoloških istraživanja od strane Hrvatskog biospeleološkog društva), a s vremenom sve je češće bila prisutna želja za samostalno organiziranje speleološkog kampa. 2003. godine bilo je razgovora s jednim od prvih istraživača jame Biokovke glede ponavljanja jame uz pokušaj probijanja pukotine na njenom dnu, no taj plan tada nije ostvaren. Prošlo je još nekoliko godina u kojima smo sudjelovali na raznim akcijama HBSD-a, ali zbog drugih smo prioriteta Biokovku gotovo posve zaboravili. U proljeće 2007. godine, stjecajem okolnosti, dolazimo na ideju o ponavljanju jame Stara škola, uz pokušaj probijanja, odnosno eventualnog mimoilaženja njenog dna te ponavljanja kompletnog nacрта jame. Sredinom ljeta počinjemo s ozbiljnijim pristupom glede organizacije logora. Tehničke i ine detalje saznajemo od članova SO Mosor iz Splita koji su jamu ponovili pred nekoliko godina. Jednom kada smo sakupili sve potrebne

ISTRAŽIVANJA

Ulazna vertikala u jamu Biokovku

foto:Antonio Ciceran

podatke i usporedili ih sa snagama kojima raspoložemo u vrijeme neposredno prije logora, odmah uvidamo da naša zamisao nije realna. Dakle, prelazimo na plan B...

...B KAO BOKOVKA

Novi stari plan. Po dostupnom nacrtu radi se o izrazito vertikalnom speleološkom objektu koljenaste morfologije. Sastoji se od nekoliko vertikala dužine do 106 m između kojih se nalaze horizontalne ili blago nakošene police. Na dubini od oko 120 m nalazi se policica prekrivena kamenim blokovima gdje su uočljiva dva upitnika koja na spomenutom nacrtu ne ostavljaju upečatljiv dojam. Po onome što smo imali prilike saznati od jednog istraživača jame, najzanimljivijom se činila pukotina na dnu jame (-359 m) gdje se navodno osjeća i strujanje zraka.

POVIJEST ISTRAŽIVANJA

Jamu Biokovku istražuju članovi

Speleološkog odsjeka PD "Biokovo" iz Makarske u prvoj polovici 1984. godine. U tri navrata dosežu dubinu od 359 m gdje daljnji prolaz onemogućava uska pukotina u kojoj je uglavljen kameni blok. Rezultate svojih istraživanja objavljuju u jednom kratkom članku u časopisu Speleolog (1982-83, iz tiska izašlo 1985.). U članku se, osim pukotine na dnu jame, ne spominju nikakva druga perspektivna mjesta, što ide u prilog tadašnjem učestalom shvaćanju jama kao unidimenzionalnim ili dvodimenzionalnim šupljinama koje se pružaju isključivo u dubinu, a ne kao trodimenzionalnim podzemnim šupljinama koje se pružaju u svim smjerovima.

Osim makarskih speleologa, jamu su istraživali i neki drugi. Mada je to trebalo navesti u ovom poglavlju, o kome se točno radi uočit ćete malo kasnije, zajedno s opisom novijih istraživanja.

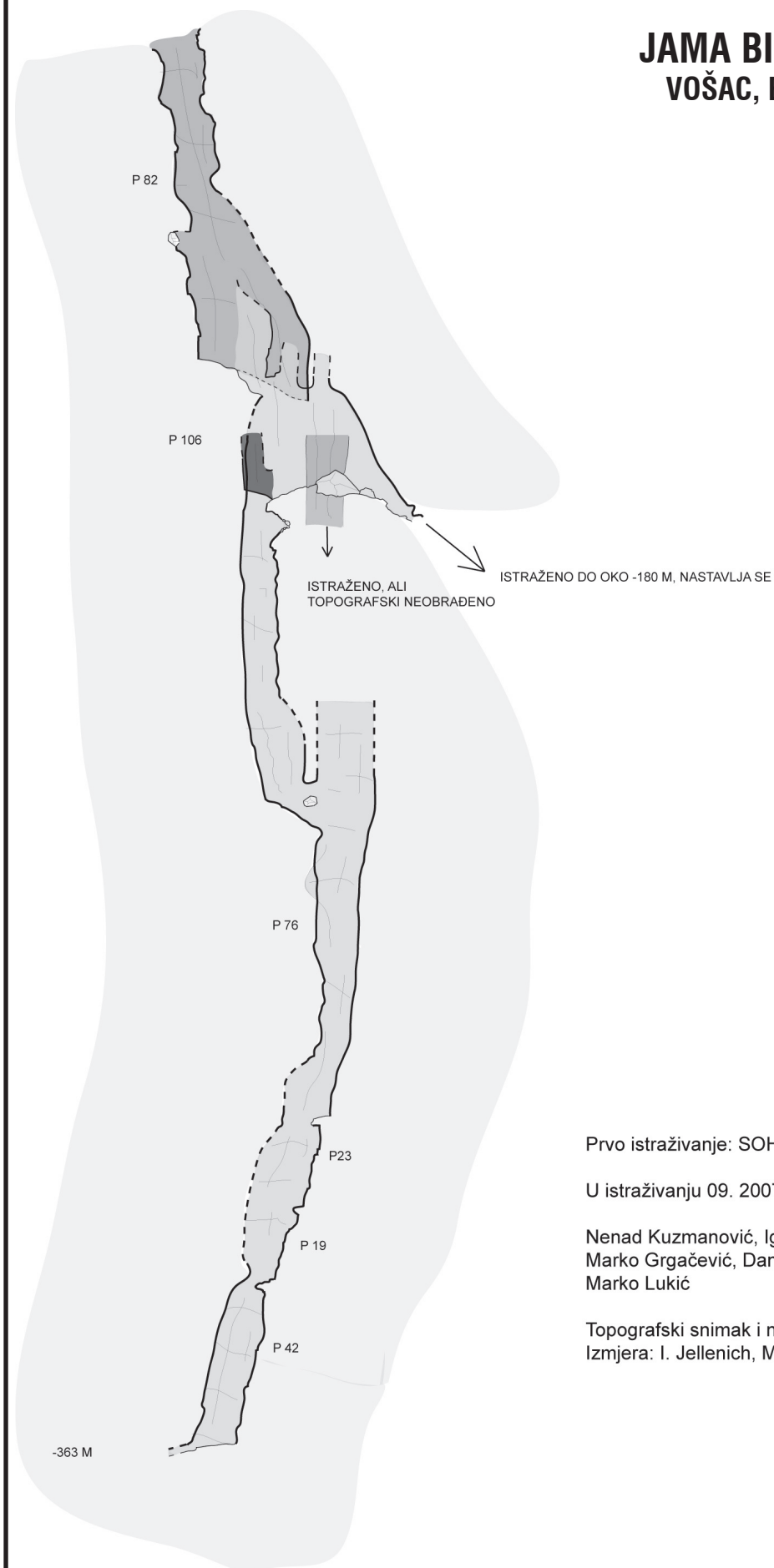
NOVIJA ISTRAŽIVANJA I JAMA UKRATKO

U razdoblju od 14. – 23. 9. ekipa "Spelunke", potpomognuta članovima SD "Istra" iz Pazina, SK "Had" iz Poreča i HBSD-a iz Zagreba borave u domu pod Sv. Jurom s ciljem istraživanja jame Biokovke i, ovisno o slobodnom vremenu, drugih jama u okolici. U tom je razdoblju ponovljeno spuštanje do dna jame i njen topografski snimak po kojem joj dubina iznosi 363 m. Moramo priznati da smo očekivali bar deset posto manju dubinu od one na starom nacrtu, jer je (nažalost) čest slučaj da prilikom ponavljanja nacрта davno snimljenih jama, novi nacrti ukažu na manju dubinu. S te strane ugodno iznenađeni. Što se tiče samog dna jame, odnosno pukotine na dnu jame, ona nam se nije činila baš obećavajućom tako da nisu poduzeti planirani radovi na njenom proširenju. Pokušalo se jedino tehničkim penjanjem ući u nešto što nam je ličilo na otvor, nekih 10-ak metara iznad spomenute pukotine, no nije se radilo o otvoru već udubini.

Što se nas tiče, u taj se dio jame ne mislimo vraćati. Štoviše, uvjereni smo da je to jedan od sporednijih kanala. Razlog tome obrazložiti ćemo u daljnjem tekstu. Na dubini od oko 120 m, kao što je već prije spomenuto, nalazi se dvorana prekrivena kamenim blokovima u kojoj su na starom nacrtu naznačena dva naizgled nezanimljiva upitnika. Dvorana je duga oko 35 m i široka u prosjeku oko 5 m. S lijeve se strane već u početku nalazi odvojak (jedan od upitnika na starom nacrtu) koji se spušta 10-ak metara u dubinu i dvadesetak u dužinu (nije topografski snimljen). Na kraju dvorane nalazi se drugi upitnik koji se od dvorane nastavlja u obliku vertikalne pukotine gdje se osjeća strujanje zraka. Taj je kanal istražen do oko 180 m u dubinu gdje se nalazi dvorana prekrivena kamenim blokovima u kojoj se strujanju zraka gubi svaki trag. No, kao što se događa u nevjerovatno puno slučajeva, tek zadnji dan kampa u toj je dvorani pomicanjem kamenih blokova pronađen prolaz koji nas je doveo do ruba nove vertikale gdje se opet osjeća strujanje zraka. To će svakako biti jedno od glavnih nadahnuća za sljedeća istraživanja.

Treba napomenuti da u vrijeme istraživanja nismo raspolagali podatkom da je netko te kanale već istraživao. Međutim, uzduž njih pronašli smo razne otpatke starijeg datuma na kojima je zamijećen tekst pisan na mađarskom jeziku. O tome ništa nisu znali ni ljudi s kojima smo kontaktirali pri organizaciji istraživanja Biokovke. Tek zadnji dan kampa, prilikom slučajnog

JAMA BOKOVKA VOŠAC, BOKOVO

Prvo istraživanje: SOHPD Biokovo 1984.

U istraživanju 09. 2007. sudjelovali:

Nenad Kuzmanović, Igor Jellenich, Antonio Ciceran, Ivan Glavaš,
Marko Grgačević, Danko Škalamera, Zoran Brajković, Jana Bedek,
Marko Lukić

Topografski snimak i nacrt: I. Glavaš

Izmjera: I. Jellenich, M. Grgačević, Z. Brajković

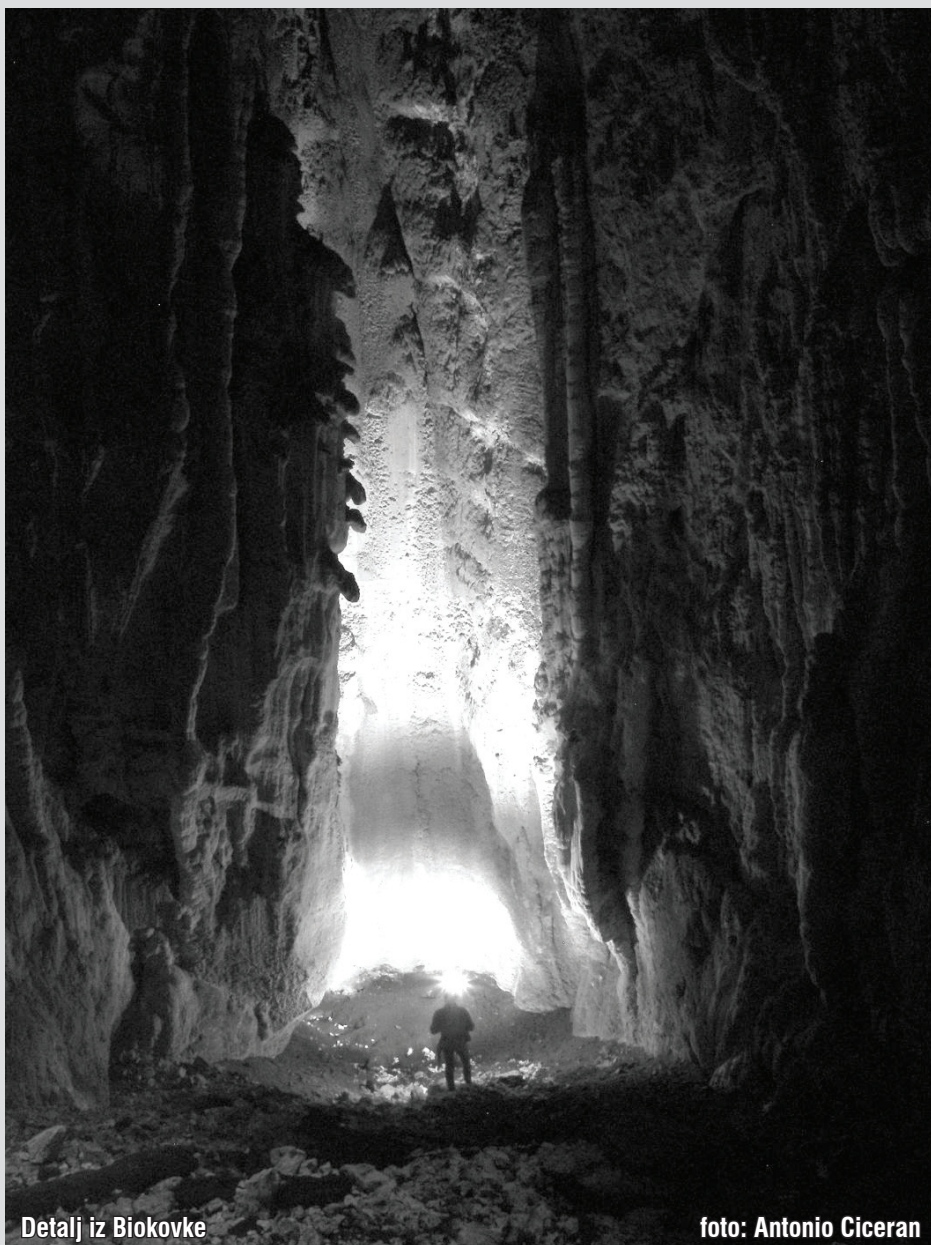
ISTRAŽIVANJA

susreta sa speleolozima iz SAK "Ekstrem" iz Makarske, od jednog njihovog starijeg člana saznajemo da su dvije neovisne ekipe Mađara spomenute kanale istraživale negdje 1987. godine. Doduše, kod nas nisu poznati rezultati njihovog tadašnjeg boravka u jami. U svakom slučaju, nastavak Biokovke pronađen je pomicanjem kamenih blokova, što uklanja sumnju da je i taj novopronađeni dio obrađivan u prijašnjim istraživanjima.

Osim Biokovke, prilikom boravka na Biokovu obrađeno je i rekognoscirano još nekoliko objekata.

ZAHVALE

Zahvaljujemo Parku prirode "Biokovo" na suradnji, Stipi Bušeliću na (jeftinom) smještaju i informacijama o jami, Romanu Ozimecu na ustupanju vikendice u Bastu te svim sudionicima kampa, a to su: Jana Bedek, Zoran Brajković, Antonio Ciceran, Ivan Glavaš (voditelj istraživanja), Marko Grgačević, Igor Jellenich, Nenad Kuzmanović, Marko Lukić, Gorana Mišćenić, Maja Radenović i Danko Škalamera.

Detalj iz Biokovke

foto: Antonio Ciceran

SUMMARY

The article presents the latest exploration of the Bikovka Cave, one of the deepest caves in the Biokovo area, and also explains what drove the members of Spelunka SU to take up the research. In the exploration, which took place in September 2007, speleologists once again reached the cave's old bottom (-363m) and recorded its topography. At 120m they explored new passages, where they reached the depth of some 180m stopping short of vertical shafts, which they could not explore due to lack of time. Air movement in the cave indicates that the new parts may be far more interesting than the cave's main part, which was explored long ago. The exploration is expected to be resumed shortly.